

REDACTIONEEL GEDEELTE

IN KENTEREND GETIJ

De geweldige opbloei van de tandheelkunde in de laatste 25 jaren heeft niet alleen ten gevolge gehad, dat de wijze van uitoefening van dit beroep voor den patiënt zeer belangrijk is verbeterd, maar ook — en gedeeltelijk daardoor — dat de appreciatie voor de verleende hulp aanmerkelijk steeg, en dit laatste bracht weer mee dat velen zich tot de uitoefening der tandheelkunde aangetrokken voelden, die hier vroeger niet over zouden hebben gedacht.

En zoo vermeerderde, met de vraag naar meer hulp, ook het aanbod en werd in latere jaren de tandheelkunde onder de academische beroepen een beetje het modevak; de studie was niet lang, het beroep steeds meer in aanzien en over de door tandartsen verdiende inkomens had men de meest optimistische- en ook wel fantastische ideeën.

Een ieder die deze dingen met een nuchter oog beschouwde, kreeg het gevoel dat het zoo niet altijd door kon gaan; dat in de naaste toekomst ernstige gevaren dreigden en vanaf deze plaats heben wij meerdere malen gewezen op verschillende verschijnselen, die een aanduiding waren dat men op zijn hoede moest wezen.

Veel succes heeft dit niet gehad, in het tandheilkundig Vereenigingsleven heescht nog steeds een „laissez faire, laissez aller” en langzaam maar zeker nemen de bovenbedoelde verschijnselen toe, zonder dat merkbaar is, dat er van eenige zijde getracht wordt door tijdig ingrijpen ongewenschte toestanden te verhelpen of beter nog, te vermijden.

In de jaren die achter ons liggen — jaren van sterk economischen bloei — leek dit optimisme min of meer ge-

grond. Alles ging goed, een ieder had een behoorlijk bestaan; een op handen zijde Ziektewet die ook de tandheelkunde zou omvatten, waarborgde tallooze jongeren een ruim arbeidsveld, kortom, er was geen enkele reden tot zorg.

Thans echter, nu gebleken is dat er — met het oog op de kosten — van een Ziektewet niets komen kan, nu door de malaise de inkomens van velen sterk zijn achteruitgegaan, en de steeds sterkere aanwas de concurrentie verscherpt, ziet het er wel eenigszins anders uit.

Wij zien „Tandheekundige Instituten” e. d. uit den grond verrijzen, die op de meest bedenkelijke wijze reclame maken, wij zien tandartsen optreden als „onderkruipers” en ook de „advertentiepolitiek” begint vormen aan te nemen die ons met bezorgdheid doen afvragen, wat de volgende stap zal zijn.

Een bekend collega in een onzer groote steden heeft een groot bord achter zijn raam geplaatst, om boeren en buitenlui te kennen te geven dat hij heeft: „een speciale inrichting voor het vervaardigen en plaatsen van kunststanden en gebitten.”

Wij zijn er van overtuigd dat de bewuste collega dit niet heeft gedaan omdat hij de struggle for life niet op normale wijze kan volhouden, maar in de meening dat men de technikers met hun eigen wapen moet bestrijden. Dat maakt de zaak echter niets minder ergerlijk en gevaarlijk, en het is wel diep droevig dat het *mogelijk* is, dat zoo iets gebeuren kan, zonder dat de betrokkene voelt en weet dat dit niet toelaatbaar is.

Wat kan nummer twee nu anders doen dan een bord plaatsen, dat nog tweemaal grooter is, met de mededeeling dat hij een nóg specialer inrichting heeft tot... enz? Nummer drie zoekt dan zijn heil in de lichtreclame (in het Bezuidenhout in den Haag kan men deze trouwens nu reeds bewonderen) en in wat er dan nog meer zal volgen, willen wij ons voorloopig maar niet indenken.

In het Amsterdamsche Ziekenfondsconflict is geen verbetering gekomen; naar het schijnt heeft men vier tandartsen

gevonden, die buiten de Maatschappij staande, bereid zijn gevonden, hunne collega's in den rug te vallen.

Deze laatsten hebben zich niet door de fondsen tot aanblijven laten verleiden, doch zijn de Maatschappij trouw gebleven, alhoewel dit voor hen op dit moment een gevoelig verlies van inkomsten moet beteekenen. Dezen heeren onze hulde!

Wat doet nu de Maatschappij voor hèn? En wat zal zij doen, wanneer in de naaste toekomst opnieuw conflicten van soortgelijken aard uitbreken?

Wat is het *programma* van onze Maatschappij in dit opzicht? Immers dit is iets wat niet uit de lucht komt vallen; een ook maar eenigszins vooruitziend beleid heeft dit moeten zien aankomen en daartegen maatregelen beramen.

Dat wij deze feiten hier signaleeren is niet om het den verantwoordelijken menschen, op dit voor hen moeilijke oogenblik nu eens extra lastig te maken, maar alleen omdat een en ander weer zoo duidelijk aantoon, hoe *slap* onze politiek is geweest en om er nog eens weer op aan te dringen, daarin nu eens grondig wijziging te brengen, voordat het absoluut te laat is!

Wat helpen „Bindende Besluiten”, als men eventueel den moed mist, ze uit te voeren? Wat helpt een Bestrijding van de Onbevoegde Uitoefening der Tandheekunde, wanneer men niet begint den tandartsen te *verbieden* den Onbevoegde te laten bestaan, door hem technisch werk te geven?

Wat helpt gepraat over ethiek, wanneer men — zelfs van vooraanstaande leden — reclame slikt, die met elke ethiek spot?

Wat helpen bemoeiingen met Ziekenfondsen, wanneer men verzuimt, machtsmiddelen achter de hand te hebben, om in geval van strijd, ons eerlijke beginsel te kunnen laten zegevieren?

En wie is er, die de illusie heeft, dat dit *tijdelijke* verschijnselen zijn? Wie, die er ooit over heeft nagedacht, weet niet heel secuur, dat dit iederen dag erger zal worden? Wij weten allen, dat de mentaliteit van de studeerende jongelingschap

aan onze Hoogescholen er niet beter op geworden is. Wij weten ook dat de keuze van een academische loopbaan, veel minder dan vroeger wordt bepaald door een voorkeur, maar grootendeels wordt beheerscht door de economische factor. En dan weten wij tevens dat de studie in de tandheelkunde, met het oog op den korten duur, nog steeds een groote aantrekkingskracht bezit. Een selectie in deze richting door verzwaring der studie en daardoor gelijkstelling met andere beroepen is in de naaste toekomst, naar wij vreezen, niet te verwachten.

De kans is dus wel buitengewoon groot, dat wij de volgende vijf en twintig jaren even hard achteruitgaan als wij eerst vooruit zijn gekomen, en niet alleen de professie en hare beoefenaren, maar ook de uitoefening van het beroep, dus in laatste instantie de patiënten, zullen daarvan de dupe zijn.

Wij meenen te mogen verwachten van het Hoofdbestuur onzer Maatschappij, dat het deze dingen inziet en dat het maatregelen zal beramen om in deze te redden wat er te redden is en dat het beter is door een stevig aanpakken vaste richtlijnen te trekken, ook al zouden daardoor leden verloren gaan, dan door afwachten in een nog veel ongunstiger positie te geraken. Immers dan durven wij voorspellen dat de zwakke broeders buiten het organisatorisch verband zullen blijven, omdat zij er last van hebben en de besten, omdat zij dan liever in isolement hun kracht zullen zoeken!

Wij hebben met deze beschouwingen niemand een verwijt willen maken, immers de tegenwoordige toestand is een gevolg van jarenlang niets doen in dit opzicht, zonder dat ooit — door wie ook — voldoende druk is geoeffend tot het verkrijgen van een meer positieve houding.

Maar wel meenen wij dat van de tegenwoordige leiders verwacht mag worden, dat zij voor de hier besproken feiten een open oog zullen hebben en zullen streven naar een beleid dat niet zal zoeken naar een incidenteele oplossing, maar naar een beginselprogram over de geheele linie!

Caveant Consules!

N.